

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2333/2019
19.06.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића, Бранислава Босиљковића, Зоране Делибашић и Бисерке Живановић, чланова већа, у правној ствари предлагача АА из ..., кога заступа пуномоћник Живко Дедовић, адвокат из ..., ради трошкова поступка, одлучујући о ревизији предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Београду Гж јб 1/19 од 21.02.2019. године, у седници већа од 19.06.2019. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Београду Гж јб 1/19 од 21.02.2019. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија предлагача изјављена против решења Вишег суда у Београду Гж јб 1/19 од 21.02.2019. године.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Трећег основног суда у Београду Р јб 56/2017 од 26.11.2018. године, одбијен је захтев предлагача за накнаду трошкова поступка у предмету Р јб 56/2017, као неоснован.

Решењем Вишег суда у Београду Гж јб 1/19 од 21.02.2019. године, одбијена је као неоснована жалба предлагача и потврђено решење Трећег основног суда у Београду Р јб 56/2017 од 26.11.2018. године, а одбијен је и захтев предлагача за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажног другостепеног решења предлагач је благовремено поднео ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да Врховни касациони суд прихвати одлучивање о истој, као о изузетно дозвољеној, сматрајући да су за то испуњени законски услови.

Одредбом члана 404. став 1. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11 и 55/14) је прописано да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег

интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). По ставу 2. истог члана, о дозвољености и основаности ове ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија. Имајући у виду и одредбе члана 420. ст. 1. и 6. истог закона по којима странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим се поступак правноснажно окончава, као и да се у поступку поводом ревизије против решења сходно примењују одредбе ЗПП о ревизији против пресуде, произилази да се изузетна ревизија може изјавити и против решења другостепеног суда.

Ценећи изјављену ревизију овај суд налази да постоји законски разлог да се о њој одлучује као о изузетно дозвољено, али да је иста неоснована.

Спорно питање у овој правној ствари је да ли је јавни бележник дужан да странци, којој је пружио услугу из своје надлежности и којој је том приликом проузроковао непотребне трошкове поступка, те трошкове и надокнади. О томе Закон о јавном бележништву ("Службени гласник РС" бр. 31/11... 106/15), као материјални пропис, не садржи јасне одредбе, па се самим тим јавља потреба за новим тумачењем закона (права). Осим тога, предлагач је у ревизији навео и уз њу доставио супротне одлуке судова које су донете у истој чињеничној и правној ситуацији, а све наведено је и разлог за прихватање одлучивања о изузетној ревизији, па је зато и одлучено као у ставу 1. изреке.

У нижестепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП о којој овај суд води рачуна по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, предлагач се обратио јавном бележнику Гордани Јовановић захтевом за оверу исправе – сагласности да се неко лице укњижи као власник стана. Међутим, јавни бележник је нашао да нема законских услова да се та исправа овери због чега је решењем и одбијен захтев за предузимање тражене службене радње. Одлучујући о приговору предлагача на то решење Трећи основни суд у Београду је решењем укинуо поменуто решење јавног бележника и наложио му да предузме тражену службену радњу, односно да овери исправу, што је јавни бележник накнадно и урадио.

Захтевом предлагач се обратио Трећем основном суду у Београду тражећи да му се на терет јавног бележника признају трошкови поступка и то за састав приговора против решења јавног бележника о одбијању захтева за предузимање службене радње по АТ, а такав захтев је првостепени суд одбио, а другостепени потврдио првостепено решење како је већ наведено.

Закон о јавном бележништву у одредбама које регулишу накнаду за рад и накнаду трошкова - чл. 134-142. не познаје могућност да јавни бележник накнади трошкове поступка странци - учеснику поступка пред јавним бележником већ регулише право јавног бележника на награду за рад и накнаду трошкова. У члану 139. закон регулише питање спорова о награди и накнади трошкова између странке и јавног бележника за случај када странка не прихвати обрачун јавног бележника о висини награде и накнаде трошкова. У таквом случају предвиђена је могућност за обе стране да покрену поступак пред основним судом на чијем подручју је седиште јавног бележника, а закон обезбеђује и двостепеност судског одлучивања у овом случају. Исти

закон у члану 2. став 1. јавно бележништво дефинише као службу од јавног поверења, а у члану 4. прописије да јавни бележник стручњак из области права именован од стране министра надлежног за правосудје који на основу јавних овлашћења врши послове које му је закон поверио. Члан 52. став 1. прописује да јавни бележник није заступник странке већ лице које је овлашћено да обавља послове одређене овим законом.

Све напред наведене одредбе несумњиво доводе до закључка да се између јавног бележника и лица које се обраћа јавном бележнику ради предузимања одређене службене радње успоставља однос аналоган односу службеног лица – органа и странке при чему јавни бележник није учесник конкретног поступка – правног посла, већ лице – орган који одлучује о одређеном праву странке. Отуда поступак пред јавним бележником има елементе једностраначког поступка у складу са Законом о ванпарничном поступку. У таквој ситуацији Закон о ванпарничном поступку у члану 28. став 3. садржи опште правило по коме трошкове поступка сноси учесник у чијем интересу се поступак води, односно учесник који је искључиво својим понашањем дао повод за покретање поступка. Да се правила ванпарничног поступка сходно примењују на поступак пред јавним бележником прописано је и чланом 30. став 1. Закона о ванпарничном поступку. Исти члан у ставу 2. упућује на сходну примену ЗПП ако ванпарнични поступак није другачије одлучио. С обзиром да ванпарнични поступак нема детаљне одредбе о трошковима поступка у складу са напред наведеним на та питања се сходно примењују одредбе ЗПП.

Члан 150. став 1. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11 и 55/14) парничне трошкове дефинише као издатке учињене у току или поводом поступка, а исто се може говорити и о трошковима ванпарничног поступка. Дакле, несумњиво је да је у овом случају предлагач имао трошкове везане за писање приговора, те да се то може третирали као трошак поступка. Међутим, ни парнични поступак нема одредбу по којој трошкове поступка једном учеснику сноси орган у било којој ситуацији већ је питање трошкова поступка однос између учесника у том поступку односно странака.

Због свега наведеног, правилно су нижестепени судови одбили захтев предлагача за накнаду поменутих трошкова јер не постоји законски основ по коме би јавни бележник, у функцији органа који у конкретном случају одлучује о правима и обавезама странке, био дужан да странци накнади трошкове поступка. Отуда предлагач неосновано у ревизији сматра да се јавни бележник третира као учесник у поступку и да отуда он сноси трошкове поступка које је неосновано проузроковао учеснику, те да је отуда и дужан да му их надокнади. Јавни бележник у конкретном случају нема положај органа из члана 3. Закона о ванпарничном поступку који покреће поступак већ он одлучује о праву.

Све напред наведено не значи да јавни бележник у свом раду није одговоран према странци за законито и правилно спроведен поступак укључујући и правилно утврђене и обрачунате трошкове. На то га, поред одредаба о обрачуну трошкова на које је раније указано, обавезује и одредба члана 58. Закона о јавном бележништву којом је регулисано питање накнаде штете коју јавни бележник у свом раду проузрокује. Међутим, питање накнаде штете везано је и за друге околности које се морају у поступку утврђивати, а како све то у овом случају није предмет поступка, то је и одлучено као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа
судија
Весна Поповић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**